

Het Instortende Westen en de Historische Koerswijziging in de Golf

Door Frank , 13 september 2026

Het Instortende Westen en de Historische Koerswijziging in de Golf

Door Frank Dumon

Inleiding: Het Kruispunt van een Tijdperk

We schrijven september 2026, en de geopolitieke aardverschuivingen in West-Azië (het Midden-Oosten) hebben een punt van geen terugkeer bereikt. Terwijl de westerse media nog steeds vasthouden aan verouderde narratieven van onwrikbare Amerikaanse dominantie, ontplooit zich op de grond een realiteit die radicaal afwijkt van de fantasieën die in Washington en Brussel worden gekoesterd. Een recent gesprek met analist Robert Barnes werpt een scherp en onverbidde licht op deze ontwikkelingen, met name in aanloop naar wat een historische maritieme overeenkomst tussen Iran en de Golfstaten in Muscat dreigt te worden. Deze mogelijke deal is niet zomaar een diplomatieke formaliteit; het is het symptoom van een dieperliggende, structurele ineenstorting van de westerse hegemonie in de regio.

De escalatie van het conflict tussen Saoedi-Arabië en Jemen, de verwoestende economische terugslag van de aanhoudende oorlogen, en de psychologische

onmacht van de huidige Amerikaanse administratie onder leiding van Donald Trump, vormen samen een perfecte storm. Het Westen voert momenteel gelijktijdig drie oorlogen – in Oost-Europa, in de Golfregio, en in de economische sfeer tegen opkomende mogendheden – en verliest ze alle drie. Dit artikel analyseert, gebaseerd op de beschikbare transcripties en geopolitieke realiteiten, hoe deze dynamiek zich ontplooft, waarom de traditionele westerse instrumenten van macht (sancties en militaire dreiging) hun werking hebben verloren, en welke historische lessen we hieruit moeten trekken voor een soeverein Europa.

De Val van het Glazen Huis: Saoedi-Arabië en de Jemenitische Realiteit

Om de huidige impasse te begrijpen, moeten we eerst kijken naar de militaire realiteit in Jemen. De Houthis, vaak door westerse commentatoren simplistisch weggezet als een militiesgroep, zijn in wezen de "Appalachen van het Midden-Oosten". Het zijn geharde bergvolkeren met een lange geschiedenis van verzet tegen externe overheersing, van het Ottomaanse Rijk tot het Britse koloniale bewind, en nu de door de VS gesteunde Saoedische coalitie. De analogie die onlangs werd gemaakt is treffend: Saoedi-Arabië leeft in een glazen huis, terwijl de Houthis in een stenen huis leven. Wie denkt dat een glazen huis het wint in een stenen gevecht, ontkent de basisrealiteit van de materiële wereld.

De Saoedische interventie in Jemen was van meet af aan gedoemd te mislukken, gebaseerd als ze was op het waanidee dat een oorlog kon worden gekocht in plaats van gevochten. De inzet van huurlingen en ongemotiveerde troepen, die massaal deserteerden zodra de confrontatie met de gedisciplineerde Jemenitische strijdkrachten onvermijdelijk werd, heeft de mythe van de Saoedische militaire macht voorgoed ontkracht. In plaats van een snelle overwinning, heeft Riyad zichzelf verwickeld in een uitputtingsslag die de westelijke kust van Jemen onder invloed van de Houthis heeft gebracht, inclusief strategische locaties zoals de havenstad Mokka.

De Verenigde Staten, in een poging deze gezichtsverlies te maskeren, hebben honderden adviseurs en geavanceerde militaire apparatuur naar de regio gestuurd. Het resultaat is een ironische en vernederende dynamiek: Jemenitische strijdkrachten rijden rond in geconfisqueerde, hoogwaardige Amerikaanse militaire voertuigen en maken gebruik van geavanceerde radarsystemen die door de Amerikaanse belastingbetaler zijn gefinancierd. De poging van de VS om de Rode Zee en de Bab el-Mandeb te controleren, is niet alleen strategisch faliekant gelopen, maar heeft ook geleid tot de verstoring van wereldwijde toeleveringsketens. De Houthis hebben aangetoond dat ze de capaciteit hebben om vitale energie-infrastructuur, zoals pijpleidingen, effectief aan te vallen, waardoor de illusie van westerse veiligheid in de Golfregie verder afbrokkelt.

Het Amerikaanse Dilemma: Tussen Ego en

De kern van het probleem in Washington is niet zozeer

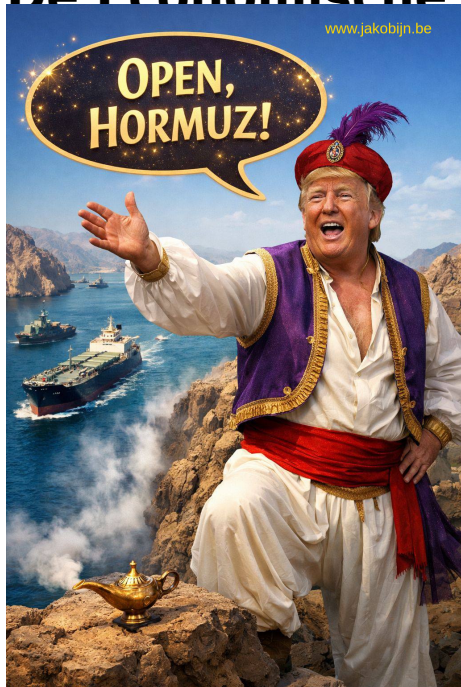
een gebrek aan middelen, maar een fundamenteel gebrek aan realiteitszin, versterkt door de psychologische beperkingen van de huidige president. Donald Trump bevindt zich in een zelfgecreëerde, delusionele bubbel. Zijn goedkeuringscijfers zijn gedaald tot niveaus die niet meer zijn gezien sinds het Watergate-tijdperk van Richard Nixon of de dieptepunten van Harry Truman in 1950, en dit vlak voor de tussentijdse verkiezingen (midterms). De economische realiteit – recordhoge diesel- en benzineprijzen, een inzakkende arbeidsmarkt en een risicovolle aandelenmarkt – laat zich niet wegmoffelen door politieke retoriek.

Trump's benadering van buitenlandse politiek wordt gedreven door een diepgewortelde behoefte om gezien te worden als een historische "veroveraar", in de trant van Genghis Khan of Napoleon, in plaats van een vredestichter. Dit verklaart waarom hij herhaaldelijk realistische exit-strategieën, die door adviseurs zoals J.D.

Vance of eerdere realistische stemmen in de administratie werden voorgesteld, heeft afgewezen. Een onderhandelde terugtrekking of een erkenning van de limieten van de Amerikaanse macht wordt door zijn ego gezien als een nederlaag, iets wat hij psychologisch niet kan verdragen. Hij leeft in de fantasie dat hij de Straat van Hormuz met één telefoontje kan heropenen en dat alle problemen vanzelf zullen oplossen, terwijl de militaire en diplomatieke realiteit hem dagelijks tegenspreekt.

Deze weigering om de realiteit onder ogen te zien, heeft geleid tot het ontslag of de marginalisering van realistische adviseurs. Wat overblijft, is een echo-kamer die de president vertelt wat hij wil horen. Het gevolg is een permanente, bevroren impasse. De VS kunnen niet escaleren zonder het risico op massale Iraanse vergelding, die het Amerikaanse leger volgens eigen ingewijden niet kan tegenhouden. Tegelijkertijd kan Trump niet terugtrekken zonder zijn politieke basis te vervreemden. Het enige scenario waarin een exit mogelijk wordt, is als de Golfstaten zelf het initiatief nemen en een eigen deal sluiten met Iran, waardoor Trump gedwongen wordt om deze realiteit te accepteren en het vervolgens kan presenteren als zijn eigen "overwinning". Zonder een dergelijke externe schok, blijft de administratie steken in een cyclus van destructieve stagnatie.

De Economische Aftocht: Inflatie, Obligaties en de

De geopolitieke overextensie van het Westen heeft

directe en verwoestende gevolgen voor de wereldeconomie. De aanhoudende conflicten in de Golfregio en Oost-Europa hebben de prijzen van essentiële grondstoffen – olie, aardgas, helium, zwavel en kunstmest – de hoogte ingejaagd. Deze stijgende productiekosten vertalen zich direct in inflatie, wat de verwachtingen

van de markt over toekomstige rentabiliteit fundamenteel heeft veranderd. De recente piek in de obligatierendementen (bond yields) wordt vaak ten onrechte toegeschreven aan overheidsschuld; in werkelijkheid is het een directe weerspiegeling van het verlies aan vertrouwen in het vermogen van het Westen om de inflatie onder controle te houden als gevolg van deze oorlogen.

Deze macro-economische verschuiving vormt een existentiële bedreiging voor de huidige structuur van de westerse economie, met name de kunstmatige intelligentie (AI)-zeepbel. De enorme kapitaaluitgaven (capex) van de tech-sector zijn grotendeels schuldgedreven. De vrije kasstroom van deze bedrijven is vaak negatief, en ze zijn afhankelijk van goedkoop geld om hun groei te financieren. Naarmate de obligatierendementen stijgen, wordt het lenen van geld exponentieel duurder. Dit verkleint de marge voor risicovolle investeringen zoals AI, waardoor de hele sector, die verantwoordelijk is geweest voor het grootste deel van de schijnbare bbp-groei in de afgelopen achttien maanden, kwetsbaar wordt voor een plotselinge ineenstorting. Zonder deze kunstmatige groei zou de westerse economie zich al in een technische recessie bevinden.

Daarnaast kampen de VS met ernstige bevoorradingsproblemen in de defensiesector. De bewering dat de voorraden niet uitgeput raken, is een fictie. Recente meldingen wijzen op een verzoek aan het Congres voor 1,5 biljoen dollar aan nieuwe financiering, simpelweg omdat de voorraden van munitie en onderscheppingsraketten kritieke niveaus hebben bereikt. Zelfs dit geld lost het onderliggende probleem niet op, aangezien de toeleveringsketen voor defensieproductie sterk afhankelijk is van tussenpersonen in China. De economische oorlogvoering is bijgevolg "**Dead on Arrival**" (DOA); je kunt geen economische oorlog voeren tegen een land dat een essentieel onderdeel van je eigen industriële basis controleert.

De Multipolaire Realiteit: BRICS en de Erosie van het Sanctiewapen

Een van de meest significante ontwikkelingen van de afgelopen maanden is de gezamenlijke veroordeling van unilaterale en secundaire sancties door de BRICS-landen. Het Westen, en met name de Verenigde Staten, heeft het wereldwijde financiële systeem gedurende decennia als een wapen ingezet. De aanname was dat de controle over het dollar-systeem en de bijbehorende financiële "rails" (zoals SWIFT) een onweerlegbaar machtsmiddel zou blijven. De realiteit heeft echter aangetoond dat deze strategie een averechts effect heeft.

Kirill Dmitriev, topman van het Russian Direct Investment Fund, heeft aangekondigd dat Moskou tijdens de BRICS-top in New Delhi (op 12 en 13 september) een akkoord zal bevestigen over BRICS Pay. Dit is een voorgesteld betalingssysteem dat bedoeld is om de BRICS-lidstaten met elkaar te verbinden en grensoverschrijdende transacties in lokale valuta te faciliteren. Dmitriev, die leiding geeft aan de werkgroep van het blok voor financiële kwesties, omschreef het initiatief in de kern als een betalingssysteem voor BRICS-landen. Hij stelde dat het bredere doel verder reikt dan alleen betalingen en ook gezamenlijke investeringsmechanismen en andere projecten voor financiële samenwerking omvat.

Zoals analisten hebben benadrukt, gaat het bij de financiële infrastructuur niet zozeer om de valuta die op de "trein" rijdt (dollar, euro, yuan), maar om wie eigenaar is van de "sporen". Door Rusland, Iran en China te dwingen om alternatieve financiële rails te ontwikkelen, heeft het Westen deze landen niet verzwakt, maar juist gedwongen om een parallel, sanctioneringsbestendig systeem op te bouwen. Dit systeem wordt steeds geavanceerder en maakt het voor de VS steeds moeilijker om financiële druk uit te oefenen. De wapenisering van het unipolaire moment heeft de wereld er enkel van overtuigd dat deelname aan dit systeem een onaanvaardbaar risico vormt voor de nationale soevereiniteit.

De geschiedenis leert ons dat sancties zelden werken tegen landen die zelfvoorzienend zijn op het gebied van voedsel en energie. Zowel Rusland als Iran voldoen aan deze criteria. Ze beschikken over de industriële basis, de technische kennis en de militaire mankracht om zichzelf te verdedigen en te produceren wat ze nodig hebben. De westerse sancties hebben deze landen niet gebroken, maar hebben hen juist gedwongen tot een strategische autonomie die hen op de lange termijn sterker maakt. De COVID-19-pandemie heeft deze les al versterkt: wereldwijde afhankelijkheid van tussenproducten is een kwetsbaarheid, en landen zoals China hebben dit decennia geleden al ingezien door hun monopolie op de raffinage van zeldzame aardmetalen veilig te stellen.

De Muscat-akkoorden: Een Historische Koerswijziging in de Golf?

Tegen deze achtergrond van westerse zwakte en economische turbulentie, krijgen de rapporten over een aanstaande maritieme en veiligheidsdeal tussen Iran en de Golfstaten, bemiddeld door Oman, een historisch gewicht. Deze besprekingen, die naar verluidt ook de interesse hebben van China als potentiële bemiddelaar, markeren een fundamentele verschuiving in de regionale dynamiek. De Golfstaten

beginnen te beseffen dat de Amerikaanse militaire aanwezigheid geen bescherming icten en destabilisatie.

De onwil van Saoedi-Arabië en de

Verenigde Arabische Emiraten om Israël openlijk te confronteren over de catastrofale situatie in Gaza, heeft hun geloofwaardigheid in de Arabische en islamitische wereld ernstig aangetast. Binnenlandse onrust en de groeiende wetenschap dat de heersende elites vaak verweven zijn met westerse, corrupte netwerken, ondermijnen hun positie verder. De strategische realiteit dwingt hen nu tot een pragmatische keuze: normalisatie met Iran is niet langer een optie, maar een noodzaak voor hun eigen overleving en economische stabiliteit.

Voor de Verenigde Staten is deze ontwikkeling een nachtmerrie, maar ook de enige realistische uitweg. Als de Golfstaten hun eigen deal sluiten, verandert de hele vergelijking voor Washington. Het zou Trump uit zijn impasse kunnen halen. Omdat hij erop gebrand is om elke uitkomst als een persoonlijke overwinning te framen, zou een door de Golfstaten geforceerde vrede hem de mogelijkheid bieden om te claimen dat hij de vrede heeft "gemaakt", terwijl hij in werkelijkheid simpelweg de realiteit accepteert die door anderen is gecreëerd. Het is een diplomatieke dans waarbij het gezicht van de Amerikaanse president wordt gered, terwijl de feitelijke macht verschuift naar de regionale actoren en hun nieuwe bondgenoten.

China's potentiële rol als bemiddelaar is hierbij cruciaal, maar ook gevoelig. Hoewel Washington geen enkele behoefte heeft om toe te geven dat China de diplomatieke touwtjes in handen heeft, is dit precies de realiteit van de multipolaire wereld. **China beschikt over de economische hefboom en de diplomatieke kanalen die de VS niet meer heeft.** De weigering van Trump om deze hulp te aanvaarden, zoals eerder bleek uit zijn afwijzing van bemiddeling in Oekraïne, is een product van zijn ego, niet van strategisch inzicht. Maar de druk van de bondgenoten in de Golf zou weleens de enige kracht kunnen zijn die groot genoeg is om door die muur van eigenwaan heen te breken.

Conclusie: Het Einde van een Illusie

De situatie in West-Azië in september 2026 is een spiegel van de bredere neergang van de westerse wereldorde. Het is een orde die wordt gekenmerkt door militaire overextensie, economische kwetsbaarheid en een politiek leiderschap dat gevangen zit in zijn eigen retoriek. De Houthis winnen in Jemen, Rusland consolideert zijn positie in Oost-Europa, en Iran versterkt zijn regionale invloed, terwijl de VS en zijn bondgenoten steeds verder in het nauw worden gedreven door de consequenties van hun eigen beleid.

De les voor Europa, en specifiek voor België, is helder. Het blind volgen van een falende Amerikaanse hegemonie is niet alleen strategisch dom, maar ook economisch zelfmoord. De stijgende energieprijzen, de inflatie en de dreiging van secundaire sancties raken onze eigen economie direct. We moeten erkennen dat de wereld multipolair is geworden en dat onze veiligheid en welvaart niet langer gegarandeerd worden door Washington, maar door onze eigen strategische autonomie en pragmatische relaties met alle mondiale actoren.

De onderhandelingen in Muscat zijn meer dan een regionale overeenkomst; ze zijn een symbool van een wereld die verder gaat zonder het Westen. Het is aan ons om deze verschuiving niet te vrezen, maar om er verstandig op te anticiperen. De prijs van de illusie dat we de wereld nog steeds naar onze hand kunnen zetten, is te hoog geworden. Het is tijd om de realiteit onder ogen te zien, de spreekwoordelijke "rots"

te respecteren, en ons terug te trekken uit de glazen huizen die we zelf hebben gebouwd, voordat ze volledig in scherven uiteenvallen.

Dit artikel is onderdeel van de lopende analyse op De Jakobijn over de geopolitieke verschuivingen in de 21e eeuw. Voor verdere verdieping en bronverwijzingen wordt de lezer verwezen naar de geopolitieke dossiers op deze website. Zie de Zoekfunctie bovenaan rechts.